

Stupnjevi poremećaja izgovora glasova:

- **omisija** – izostavljanje glasa (ruka – uka),
- **supstitucija** - zamjena jednog glasa drugim (ruka – juka ili luka),
- **distorzija** - oštećen izgovor (npr. **umekšan** izgovor **ŠŽ**..)

Mogući uzroci artikulacijskih poremećaja:

- rascjep usana, mekog i tvrdog nepca
- odstupanja u građi artikulacijskih organa
- gubici sluha
- nespretnost artikulatora
- loš fonematski sluh
- loši govorni modeli
- infantilni govor
- pedagoška zapuštenost
- roditeljski perfekcionizam
- dvojezičnost
- zaostajanje u intelektualnom razvoju.

Poremećaji su izgovora glasova najčešći govorni poremećaj kod djece predškolske dobi. Ako je poremećen izgovor većeg broja glasova razumljivost govora je

značajno smanjena što otežava komunikaciju djeteta s okolinom, dovodi do izoliranosti, povlačenja, stvaranja loše slike o sebi. Zato ih je važno na vrijeme uočiti i ispraviti. Ponekad ih djeca «prerastu» ali nikad ne možemo predvidjeti hoće li se to dogoditi ili će trebati stručna pomoć. U svakom slučaju, poremećen izgovor glasova treba ispraviti prije polaska u školu kako dijete ne bi imalo teškoća u učenju čitanja i pisanja.

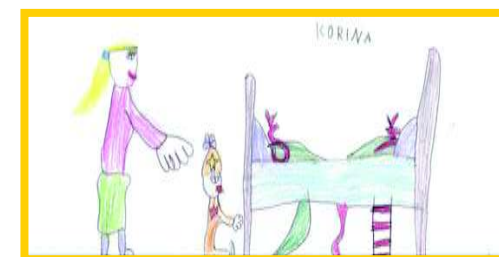
Važno je znati:

- nikad nemojte ispravljati dijete i tražiti da ponavlja za vama jer ono to vjerojatno ne može;
- kada je dijete pogrešno izgovorilo neki glas vi ga samo pravilno naglašeno ponovite;
- korekciju izgovora prepustite logopedu;
- u određenoj fazi vježbi roditelj može puno pomoći podržavajući rad kod kuće prema stručnim uputama;
- vježbe moraju biti prilagođene dobi djeteta, uvijek mora biti elemenata igre.

Iva Mesec, prof. logoped,
stručni suradnik - savjetnik

ARTIKULACIJSKI POREMEĆAJI

RAZVOJ GLASOVA

U predgovornoj fazi razvoja govora beba proizvodi mnoštvo glasova koji ne pripadaju ni jednom govornom sustavu, odnosno pripadaju svima. Prvi glasovi su izgovorno nejasni i akustički neodređeni.

Iza 6. mjeseca osiromašuje stvaranje glasova, repertoar se sužava jer beba počinje ponavljati glasove koje čuje od svoje okoline, počinje ih koristi namjerno, osmišljeno.

Do te se dobi ne razlikuje čujuće od gluhog djeteta. Dijete koje čuje počinje se razlikovati od gluhoga tek kad mnoštvo glasova počinje uklapati u **melodiju i ritam materinskog jezika**.

Ranije se pojavljuju oni glasovi koji su jednostavniji za izgovor a kasnije oni koji zahtijevaju složene pokrete govornih organa.

Prve su riječi veza vokala i okluziva.

Vokali su A, O, U, I i E;
okluzivi su P, B, T, D, M i N.

Prve riječi koje dijete izgovara su: mama, tata, baba, dada, ne, nana.

Prve riječi imaju široko značenje i funkciju rečenice, kasnije se to značenje sužava. Kada dijete kaže

„mama“ to može značiti „uzmi me“, „dođi“, „daj mi piti“ i sl.

Dijete u dobi **od 2 do 3** godine pored **vokala i okluziva** izgovara **frikative F, V, H i J**.

Do 3 i pol godine moraju se ispravno izgovarati: **P, B, T, D, K, G, M, N, J, F, V, H, L, A, E, I, O i U**.

Glasovi **S, Z, Š, Č, Ć, DŽ, Đ, R, LJ i NJ** mogu biti nejasni u toj dobi.

Glasovi **C, S, Z** moraju biti ispravni **do 4 i pol godine**.

Glasovi **Š, Ž, Č, Ć, Đ, DŽ** moraju biti ispravni **do 5 i pol godina**.

Glas **LJ** mora biti ispravan **do kraja 4. godine**

Glas **NJ** mora biti ispravan **do 3 i pol godine**.

Glas **R** mora biti ispravan **do 4 i pol godine**.

Nakon navršene tri godine ne bi smjelo biti izostavljanja glasova.

Zamjene jednog glasa drugim nakon treće godine smatraju se normalnim samo za glasove **LJ** do kraja 4. god. – i to zamjena **LJ** sa **L** ali ne i sa **J** i zamjena **NJ** sa **N** do 3 i pol god.

Norme izgovora su samo orijentacijske i na osnovu njih se

ne procjenjuje izgovorni poremećaj. Bitni su i drugi elementi a to su: **mentalna dob, slušno razlikovanje, dosljednost greške, skupine oštećenih glasova, stupanj i tip greške, učestalost glasa u govoru.**

Oblici poremećaja:

- **Samostalan**
- **Pratilac nekog drugog poremećaja, odnosno njegov najočitiji simptom.**

Način poremećaja izgovora glasova:

- **Sustavni**
- **Nesustavni.**

Sustavni poremećaj znači da se isti poremećeni glasovi izgovaraju uvijek na manje - više podjednak neispravan način. Primjer zamjene glasa **S** sa **T**: sam, visi, osam - tam, viti, otam.

U nesustavnom poremećaju greške izgovora su kaotične. Dijete može izostavljati glas, dodavati glasove, slogove, zamjenjivati mjesto slogovima u riječima (Zagreb-Zabreg, špageti-pašgeti, poklopac – koplopac, pašteta - šteta)